

Ruta de la Memòria Històrica (Excursió)

► Descripció:

Organitzar una sortida a llocs històrics de cada illa relacionats amb la Guerra Civil i la dictadura. En cada parada, els alumnes poden rebre informació, escoltar testimoniatges o realitzar petites dramatitzacions per a comprendre millor els fets.

► Exemples per illa:

- **Mallorca:** Visita al cementiri de Porreres, l'antiga presó de Ca Mir a Palma, Refugis aeris a Palma, visita a búnquers i les trinxeres del nord, viatge al camp de concentració de Cabrera.
- **Menorca:** Recorregut per la Mola i l'antiga presó des Castell.
- **Eivissa:** Visita a Sa Coma (antiga caserna militar), a refugis aeris de diferents municipis i al cementiri d'Eivissa.
- **Formentera:** Excursió a l'antic camp de concentració de La Savina.

► Objectiu:

- Fomentar l'aprenentatge vivencial a través de la connexió amb els espais on van ocórrer els fets.

► Activitats:

- **Ruta guiada:** Explicació dels fets històrics.
- **Diari de la memòria:** escriu les seves impressions després de la visita.

Aquí trobareu uns **exemples** de sortides per fer Ruta de la Memòria:

1. Viatge a l'illa de Cabrera

Camp de concentració on més de 10.000 presoners republicans van ser internats sota condicions extremes.

Descripció de l'activitat:

Viatge a l'illa de Cabrera permet als participants conèixer la història de la Guerra Civil Espanyola a través de la visita al camp de concentració, on més de 10.000 presoners republicans van ser internats sota condicions extremes. Cabrera, a l'igual que d'altres llocs de detenció de l'època, és un símbol de la repressió política durant el franquisme. Avui dia, l'illa forma part d'un parc natural marí, però conserva diversos elements històrics relacionats amb aquesta etapa de la història d'Espanya.

Objectius de l'activitat:

1. Conèixer la història del camp de concentració:

- Entendre el context històric de la Guerra Civil i la repressió franquista.
- Visitar els llocs emblemàtics de l'illa, com les instal·lacions que van ser utilitzades com a presons i els testimonis de la resistència republicana.

2. Sensibilitzar sobre els drets humans i la justícia social:

- Reflexionar sobre els drets humans i la necessitat de preservar la memòria històrica per evitar que es repeteixin injustícies.

3. Apreciació natural i cultural de l'illa de Cabrera:

- Aprofitant la bellesa natural de l'illa, els participants poden explorar el seu paisatge, la flora i la fauna autòctones, tot mentre aprenen sobre la història del lloc.

► Itinerari de la visita:

1. Embarcament al port:

- La visita comença al port de Colònia de Sant Jordi, d'on es pren un vaixell que en aproximadament una hora ens porta a l'illa de Cabrera.

2. Arribada a l'illa de Cabrera:

- Un cop arribats, es poden fer visites guiades per conèixer més sobre la història del camp de concentració i els presos republicans.
- A la visita, es poden veure restes del camp de concentració, com els barracons on estaven allotjats els presoners i les zones d'ús militar de l'època.

3. Recorregut pel Parc Natural de Cabrera:

- A més de la visita al camp de concentració, es pot fer una caminada o una excursió per l'illa, que forma part d'un parc natural marí, i gaudir de l'espectacular paisatge natural de la zona.
- Els visitants poden veure la fortalesa de Cabrera, construïda al segle XIV, així com les vistes espectaculars de la costa i el mar.

► Activitat pedagògica:

- Al final de la visita, es pot organitzar una sessió de reflexió sobre la visita, on els participants poden expressar les seves opinions sobre el que han après i la importància de la memòria històrica.
- Es poden realitzar activitats com escriure una carta des del punt de vista d'un presoner, o bé una sessió de debat sobre les causes i conseqüències de la repressió durant la Guerra Civil.

2. Visita a refugis aeris a Palma

► Objectius de l'activitat:

1. Conèixer la història local: Comprendre com es va viure la guerra a les Balears, especialment durant els bombardejos, i com la població es va protegir a través dels refugis.

2. Fomentar el respecte per la història i la memòria: Reflexionar sobre els efectes de la guerra, la violència i la necessitat de la pau.

3. Explorar l'evolució de la protecció civil: Aprendre com s'organitzaven els sistemes de protecció civil en temps de guerra i les adaptacions que es van fer per salvaguardar la vida de la població civil.

► Activitats prèvies a la visita:

1. Introducció històrica: Abans de la visita, els estudiants poden investigar breument sobre la Guerra Civil Espanyola, els bombardejos a les Illes Balears, i el paper dels refugis aeris.

2. Debat o discussió prèvia: Es pot fer una reflexió grupal sobre el concepte de guerra, refugi i protecció, a més de les condicions de vida en temps de conflicte.

► Activitats durant la visita:

1. Recorregut pel refugi: Acompanyats d'un guia expert, els estudiants poden explorar el refugi, coneixent la seva estructura i el seu funcionament durant els bombardejos. Alguns refugis poden incloure exposicions amb fotos i objectes històrics.

2. Estudi dels materials utilitzats: Observació dels objectes originals o rèpliques que s'utilitzaven durant la guerra, com els avisos de bombardeig, les provisions d'aliments i aigua, i altres elements de protecció civil.

► Activitats post-visita:

1. Reflexió escrita: Els estudiants poden redactar una reflexió sobre el que han après durant la visita. Quines emocions han sentit? Què han descobert sobre les condicions de vida de la població civil en temps de guerra?

2. Debat o exposició sobre la importància de la pau: Com a conclusió, es pot organitzar una conversa grupal sobre com evitar futurs conflictes bèl·lics i la importància de la pau i la seguretat.

Refugis aeris a Palma:

A Palma hi ha diversos refugis aeris històrics que es poden visitar:

1. Refugi antiaeri de la plaça de la Reina: Un dels refugis més coneguts a Palma, on els visitants poden conèixer com es vivien els moments de bombardeig i la preparació de la població per protegir-se.

2. Refugi antiaeri de la plaça de la Cort: Un altre refugi que es pot visitar amb guiatges, explicant la història de les estructures de protecció a Palma durant la Guerra Civil.

3. Refugi de Son Sardina: Un refugi més petit però que ofereix una experiència molt interessant per comprendre la dimensió del sistema de protecció civil de l'època.

● Aquest tipus d'activitat ajuda a vincular l'educació amb la història, la memòria i la conscienciació social, proporcionant als alumnes una experiència pràctica que complementa l'ensenyament teòric.